

KAZALO

UPORABLJENE KRATICE.....	9
UVOD.....	11
1 Zgodovinski razvoj leksikografije.....	15
1.1 Prva revolucija: izum tiskarske tehnike in začetki leksikografije v Evropi.....	16
1.1.1 Začetki leksikografije na Nizozemskem.....	18
1.1.2 Začetki leksikografije na Slovenskem.....	19
1.2 Druga revolucija: razvoj računalniške jezikovne tehnologije.....	23
2 Teoretski razvoj leksikografije.....	26
2.1 Aktivno-pasivna dihotomija.....	30
2.2 Nova teorija leksikografskih funkcij.....	32
2.2.1 Uporabniške potrebe.....	34
2.2.2 Tipologija uporabniških situacij in uporabniških potreb.....	36
2.2.3 Leksikografske funkcije.....	37
2.2.3.1 Komunikacijsko naravnane funkcij.....	38
2.2.3.2 Kognitivno naravnane funkcije.....	40
2.3 Meddisciplinarnost leksikografije.....	41
2.4 Leksikografski trikotnik.....	43
2.5 Raziskave uporabniških potreb.....	44
2.6 Eno- in večfunkcijski leksikografski pripomočki.....	46
2.6.1 Primer: <i>Danski slovarji stalnih besednih zvez</i>	46
3 Leksikalna prekrivnost oz. ekvivalenca.....	54
3.1 Leksikalni pomen.....	54
3.1.1 Vrste leksikalnega pomena.....	55
3.1.2 Statično in dinamično pojmovanje pomena.....	58
3.1.3 Leksikalni pomen v enojezičnem in v dvojezičnem slovarju.....	60
3.2 Anizomorfizem.....	63
3.3 Pojem ekvivalence v leksikografiji.....	66
3.3.1 Definicije ekvivalence v slovarjih.....	66
3.3.2 Metaleksikografske definicije ekvivalenc.....	69
3.3.2.1 Tipološka delitev ekvivalence.....	75
3.3.2.1.1 Kognitivna ekvivalenca in kognitivna ustreznica.....	76
3.3.2.1.2 Prevodna ekvivalenca in prevodna ustreznica.....	77
3.3.2.1.3 Razlagalna ekvivalenca in razlagalna ustreznica.....	79
3.3.2.1.4 Funkcionalna ekvivalenca in funkcionalna ustreznica.....	80

3.4	Pojem ekvivalence v kontrastivnem jezikoslovju.....	82
3.5	Pojem ekvivalence v prevodoslovju.....	84
3.5.1	Enakovredni pristop.....	84
3.5.2	Taksonomični pristop.....	84
3.5.3	Strukturalistični pogled na jezik v okviru prevodoslovja.....	85
3.5.4	Naravna ekvivalenca.....	85
3.5.5	Usmerjena ekvivalenca.....	87
3.5.6	Relativistični pristop: funkcionalizem.....	88
3.6	Logična delitev ustreznic.....	91
3.6.1	Popolna ekvivalenca in popolne ustreznice.....	91
3.6.2	Delna ekvivalenca in delne ustreznice.....	97
3.6.2.1	Konvergenčni in divergenčni ustrežniški odnos.....	98
3.6.2.2	Leksikalna in semantična divergenca.....	100
3.6.2.3	Razlikovanje med pomeni.....	101
3.6.2.3.1	Pomenski indikatorji, kolokatorji in druga pojasnila.....	101
3.6.2.3.2	Oznake.....	106
3.6.2.3.3	Sobebsedilo kot pomenski razločevalec.....	107
3.6.2.3.3.1	Funkcije primerov rabe.....	110
3.6.2.3.3.2	Strategije navajanja primerov rabe.....	116
3.6.2.3.3.3	Enciklopedični podatki kot razločevalci pomena.....	123
3.6.3	Ničta ekvivalenca in ničte ustreznice.....	124
3.6.3.1	Leksikalna vrzel.....	125
3.6.3.2	Slovnična vrzel.....	128
3.6.3.3	Nanosniška vrzel: kulturnospecifični izrazi.....	130
3.6.3.3.1	Slovar ali enciklopedija?.....	133
3.6.3.3.2	Nadomestne ustreznice.....	136
3.6.3.3.3	Vpliv nizozemščine na slovenščino.....	145
3.6.3.3.4	Primer: geslo <i>Sinterklaas</i>	145
4	Jezikovne tehnologije in jezikovni viri.....	149
4.1	Jezikovni korpusi.....	150
4.1.1	Enojezični korpusi za slovenščino.....	154
4.1.2	Enojezični korpusi za nizozemščino.....	156
4.1.3	Govorni korpusi.....	158
4.1.4	Specializirani korpusi.....	159
4.1.5	Dvo- ali večjezični korpusi.....	160
4.1.5.1	Primerljivi korpusi.....	160
4.1.5.2	Vzporedni korpusi.....	161
4.1.5.2.1	Vzporedni in primerljivi korpusi z vidika nizozemsko-slovenske leksikografske teorije in prakse.....	164
4.2	Korpusno orodje: Corpus Architect / Sketch Engine.....	166
4.2.1	Dvojezične besedne skice.....	171

4.3 Leksikalna baza za slovenščino.....	172
4.4 Splošni nizozemski slovar.....	176
5 Obračanje slovarjev.....	179
5.1 Raziskave obračanja slovarjev na Slovenskem.....	179
5.2 Raziskave obračanja slovarjev drugod po svetu.....	181
5.2.1 Obračanje nizozemsko-ruskega slovarja.....	181
5.2.2 Obračanje italijansko-nizozemskega slovarja.....	182
5.2.3 Obračanje nizozemsko-estonskega slovarja.....	183
5.2.4 Obračanje albansko-angleškega slovarja.....	183
5.2.5 Obračanje švedsko-angleškega slovarja.....	184
5.2.6 Obračanje angleško-latvijskega slovarja.....	184
5.2.7 »Nizozemski primer«.....	184
5.2.7.1 Referenčna podatkovna baza za nizozemščino.....	186
5.2.7.2 Referenčna podatkovna baza za belgijsko nizozemščino.....	187
5.2.7.3 »Model vozlišča s priključki«.....	187
5.2.7.4 OMBI.....	188
5.2.7.4.1 Neobrnljivost prevodnih vezi.....	190
5.2.7.4.2 Prednosti in slabosti OMBI-ja.....	192
5.2.7.4.3 Prihodnost OMBI-ja.....	193
5.2.8 Obračanje slovarja <i>Northern Sotho Terminology and Orthography No. 4</i>	194
5.3 Obračanje <i>Velikega angleško-slovenskega slovarja Oxford-DZS</i>	197
5.4 Obračanje <i>Nizozemsko-slovenskega slovarja</i>	203
5.4.1 Prvi krog obračanja.....	204
5.4.2 Vrednotenje obrnitvenega postopka in drugi krog obračanja.....	213
6 Nizozemsko-slovenski slovar.....	217
6.1 Zgradba slovarja.....	218
6.1.1 Makrostruktura.....	219
6.1.2 Mikrostruktura.....	220
6.2 Metajezik v NSS.....	222
6.3 Pomenski del gesla.....	223
6.3.1 Prevodne ustreznice.....	223
6.3.2 Leksikalna in nanosniška vrzel.....	224
6.4 Primeri rabe.....	225
7 K novemu slovensko-nizozemskemu slovarju.....	230
7.1 Glavne značilnosti, funkcije in uporabniki.....	230
7.2 Slovensko-nizozemski slovar kot spletni slovar.....	230
7.3 Obrnjena podatkovna baza še ni slovar.....	231
7.4 Prevajanje za slovar vs. prevajanje vezanega besedila.....	233
7.4.1 Viri podatkov za prevajanje.....	234

7.5 Od enojezične k dvojezični strukturi gesla.....	235
7.6 Od nekorpusnega h korpusnemu pristopu.....	237
7.7 Uporaba podatkov iz obrnjene baze za novi slovar.....	237
7.7.1 Pragmatični podatki za novi slovar.....	237
7.7.1.1 Pragmatične formule.....	239
7.7.1.1.1 Sporazumevalni vzorci – primer 1.....	240
7.7.1.1.2 Sporazumevalni vzorci – primer 2.....	242
7.7.1.1.3 Sporazumevalni vzorci – primer 3.....	243
7.8 Izbira zgledov: korpus ali slovarska baza?.....	243
7.9 Dvotirna medjezikovna dinamika.....	244
7.9.1 Raziskava: nizozemske samostalniške zloženke in njihove slovenske ustreznice.....	246
7.9.1.1 Zastopanost kategorij prevodnih ustreznic.....	248
7.9.1.2 Strukturna in pomenska prekrivnost.....	249
7.9.1.3 Zrcalna podoba geslovnikov z ozirom na večbesedne prevodne enote.....	252
7.9.1.3.1 Opredelitev večbesednih leksikalnih enot.....	254
7.9.1.3.1.1 VLE in proste besedne zveze.....	255
7.9.1.3.1.2 VLE in kolokacije.....	256
7.9.1.3.1.3 VLE in frazeološke enote ter stalne besedne zveze.....	256
7.9.1.4 Izsledki raziskave: izgubljeno s prevodom.....	257
7.9.1.5 Zrcalo v zrcalu.....	263
7.9.2 »Obarvanost« slovenščine z nizozemščino.....	264
POVZETEK.....	266
SUMMARY.....	269
LITERATURA IN VIRI.....	272
Pilloga 1.....	294